Riigikohtu kriminaalkolleegium muutis kaudsetele tõenditele tuginemise praktikat narkootilise aine tarvitamise tõendamisel

27. aprill 2020

Riigikohtu kriminaalkolleegium võttis tänases otsuses seisukoha, et ehkki üldjuhul ei saa isikut süüdi tunnistada vaid ühele kaudsele tõendile tuginedes, on sellest reeglist võimalikud erandid. Olukorras, kus inimese organismis leitakse narkootilise aine jäljed ja puuduvad mis tahes usutavad viited võimalusele, et see võis sattuda sinna muul viisil kui inimese enda teadliku tarvitamise tagajärjel, võib tõsikindlalt järeldada, et inimene on narkootilist ainet tarvitanud.

Politsei- ja Piirivalveamet karistas isikut narkootilist ainet THC sisaldava kanepi ilma arsti ettekirjutuseta tarvitamise eest, mis on väärteona karistatav narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ning nende lähteainete seaduse alusel. Harju Maakohus jättis otsuse muutmata. Indikaatorvahendi kasutamise protokolli järgi oli isikule tehtud narkootilise aine testi näit THC suhtes positiivne ning ka isiku nõudmisel tehtud bioloogilise vedeliku analüüs kinnitas seda leidu. Kohtu hinnangul ei saanud pidada usaldusväärseks isiku ütlusi, et narkootiline aine võis sattuda tema organismi tema enda teadmata.

Riigikohus nõustus maakohtu järeldusega, et kanepi tarvitamine käesolevas asjas on tõendatud. Oma varasemas praktikas on kriminaalkolleegium selgitanud, et narkootilise aine tarvitamise tunnuste esinemine viitab narkootikumi eelnevale tarvitamisele vaid kaudselt. Kolleegium on jätkuvalt samal seisukohal, sest ei ole välistatud, et narkootiline aine satub isiku organismi tema enda teadmata näiteks viisil, kus ainet manustab talle keegi teine. Kui varem on kohtupraktikas nõutud, et vaid kaudsetele tõenditele tuginev tõendamine eeldab juba põhimõtteliselt tõendite paljusust, pidas kolleegium vajalikuks seda praktikat osaliselt muuta.

Ehkki üldjuhul ei saa isikut süüdi tunnistada vaid ühele kaudsele tõendile tuginedes, on sellest reeglist võimalikud erandid. Olukorras, kus väärteo asjaolude tervikpilti vaadates puuduvad mis tahes usutavad viited võimalusele, et narkootiline aine võis sattuda inimese organismi muul viisil kui tema enda teadliku tarvitamise tagajärjel, võib tõsikindlalt järeldada, et inimene on narkootilist ainet tarvitanud. Teisisõnu tuleb igal üksikul juhtumil eraldi hinnata, kas asjaolud jätavad üles põhjendatud kahtluse, et inimene siiski ei tarvitanud narkootilist ainet. Sellisel juhul tõlgendatakse kahtlused isiku kasuks ja karistust ei saa määrata.

Seejuures arvestas kolleegium kanepi tarvitamise viise (ennekõike suitsetamine), mistõttu on äärmiselt vähetõenäoline, et kanepis sisalduv toimeaine THC satub isiku organismi tema enda teadmata. Ka ei ole senises kohtupraktikas esinenud olukordi, kus kanepi tahtevastane või teadmatu manustamine oleks tõsiseltvõetavalt tõusetunud. Riigikohus viitas, et erinevalt näiteks nn korgijoogist (GHB) puudub kanepil ka selline kõrvalmõju, et aine tahtevastane manustamine võiks soodustada mõne muu süüteo toimepanemist, näiteks uimastamist ja seksuaalset ärakasutamist.

OTSUS [1]

Susann Kivi
Riigikohtu pressiesindaja
+372 5333 9846
susann [dot] kivi@riigikohus [dot] ee

Image not found
file:///data/www/www.riigikohus.ee/sites/default/files/elfinder/RK%20100_allkirja%20n%C3%A4idis.jpg

---

Allikas URL: https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohtu-kriminaalkolleegium-muutis-kaudsetele-toenditele-tuginemise-praktikat

Lingid
[1] https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=4-19-447/47